

Agentschap voor Natuur en Bos

Instrumentenmix voor natuur en bos Korte reflectie

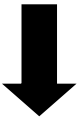
Inhoud reflectie

1. Wat doet ANB ? Verwachte resultaten
2. Inzet van instrumenten en relatie tot doelen – globale analyse
3. Afstemming tussen bos- en natuurbeleid
4. **Rol van de overheid - samenwerking**

Wat doet ANB ? 1

Missie

Visie

“Het ANB staat in voor het beleid, het duurzaam beheren en het versterken van Natuur, Bos en Groen in Vlaanderen, samen met alle partners”

- 1. ANB streeft naar meer natuur, bos en groen in Vlaanderen => kwantiteit*
- 2. ANB streeft naar betere natuur, bos en groen in Vlaanderen => kwaliteit*
- 3. ANB plaatst natuur, bos en groen midden in de maatschappij => samenwerking*

Wat doet ANB ? 2

Speerpunt van werking ANB

- “toename” biodiversiteit
- effectievere integratie “biodiversiteit” in andere beleidsdomeinen
- verhoogde toegankelijkheid van gebieden
- versterkt vertrouwen bij actoren en toename participatie

Inzet van instrumenten

globale analyse en ervaring 1

- **Reminder: indeling in MINA 3**
- - sociale instrumenten (sensibilisatie, informatie, overleg)
- - economische instrumenten (heffingen, subsidies, fiscale maatregelen, investeringen)
- - juridische instrumenten (wetgeving, vergunningen, passende beoordeling, handhaving)

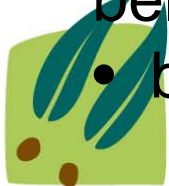
Globale analyse: geen betrekking op sociale instrumenten
althoewel sociale instrumenten (overleg) + goede juridische
kaders sleutels tot succesvolle inzet van instrumenten

Inzet van instrumenten

globale analyse en ervaring 2

- instrumenten meestal verankerd in wetgeving
 - a) vaak ontworpen voor specifieke doelgroep/toepassing
 - b) geregeld redelijk complexe + telkens andere procedures + weinig flexibiliteit bv NIP, NRP
 - c) specificiteit leidt tot mogelijkheid van “niet optimale afstemming”
- vrij horizontale, te weinig gebiedsgericht (op maat) en (op terrein) vaak verspreide en/of versnipperde inzet – geen optimaal resultaat
- aspecten + criteria van duurzaamheid en continuïteit ook belangrijk
- belangrijke bijdrage aan draagvlak + participatie

Inzet van instrumenten: globale analyse en ervaring 3

- interesse niet altijd hoog door combinatie van
 - a) (perceptie van) lage vergoedingen
 - b) moeilijkheid uitvoering van maatregelen
 - c) beperking doelgroep
 - d) randvoorwaarden
 - e) door de bomen het bos niet meer zien – pakketten BO
 - onvoldoende mogelijkheden voor begeleiding en aandacht aan uitvoeringsproces
 - kennisbeheer en monitoring niet voldoende.
- Verbeterpunt: gerichte inzet van mensen en middelen
integratie van gegevens

Inzet van instrumenten: globale analyse resultaten

- Zie NARA
- verlies aan biodiversiteit blijft toenemen
- staat van instandhouding habitats en soorten HRL en VRL: in grote mate ongunstig
- bijkomende impact door klimaatverandering en door adaptatiemaatregelen mbt klimaatverandering

⇔ nood aan effectievere **integratie** van biodiversiteit, natuurdoelen in andere sectoren:
=> waterbeheerders, ruimtelijke beleid, landbouw, private sector

⇔ nood aan '**samenwerking**' en '**participatie**' om bij te dragen aan de natuurdoelstellingen

Inzet van instrumenten: aandachtpunten O E

- zéér waardevolle oefening: prima opstap verdere verfijning
- inzet VTE voorbereiding, begeleiding en opvolging instrumenten (ANB, VLM) meenemen;
- koppeling grote infrastructuurwerken, ad-hoc samenwerkingsovereenkomsten, instrumenten met bepaald natuurresultaat (BO erosiebestrijding, integratie meenemen);
- toekomst: noodzaak gerichte en gestandaardiseerde monitoring - juiste vergelijkingen: wat is kostprijs van x ha natuurtype y of populatie van soort z tegen welke kostprijs (evaluatie kosten-efficiëntie irt outcome)

Afstemming natuur- en bosbeleid 1

Wetgeving

ANB project: integratie wetgeving. Meerjarenproject met gefaseerde aanpak (afstemming en/of integratie).

- reeks voorstellen tot vereenvoudiging
- 1ste reeks nieuwe bepalingen via verzameldecreet 2008 oa mbt GGB, NRP,
- nieuwe soortenwetgeving: integratie, vereenvoudiging, nieuwe instrumenten;
- stroomlijning handhaving: uitbreiding milieuhandhavingsdecreet met milieubeheerrecht
- richtlijn over toepassing Europese regelgeving (passende beoordeling)

Afstemming natuur- en bosbeleid 2

Organisatieontwikkeling

- specialisatie beleid, beheer en handhaving
- procesmanagement; continu op zoek naar efficiëntieverbeteringen en verbeteren participatie
- opbouw competentienetwerken – aanspreekpunten: gerichte communicatie en technische ondersteuning op maat van doelgroep
- geïntegreerde standpunten, adviezen en visies;
- vernieuwing aankoopstrategie en patrimoniumbeleid + geïntegreerde visie voor ANB domeinstatuut
- opstart monitoringsproject met INBO: stroomlijning en betere afstemming op doelen

Rol overheid

- niet versus maar **samen met** private/semi-private actoren
- verder werken aan complementariteit van rol
- versterking PPS
- versterking EU co-financiering
- **mogelijk denkkader**: enkele reflecties

Rol actoren in aankoopbeleid

terreintype		private eigenaars	verenigingen	overheid
ND	M	Koeimook Vrouwenbos Elsbroek (KUL)	- Integrale reservaten - Gulke Putten	- Integrale reservaten bvb Jongenbos
	O			
ND + SD	M		- Bourgoyen - Molsbroek - Bos 't Ename	- Kalmthoutse Heide - Stadsbossen
	O	Opengestelde bos- en natuurterreinen		
ND + SD + ED	M		Hoge Kempen	- Hoge Kempen - Meerdaalwoud
	O	Opengestelde bos- en natuurterreinen		
Extra D b.v. cultuurhistorie		Landgoederen	Stichting Kempens Landschap	Horst

Type terreinen gecategoriseerd o.b.v. de functievervulling: - natuurdoelstellingen: **ND**
 - sociale doelstellingen: **SD** (zachte recreatie)
 - economische doelstellingen: **ED** (houtopbrengsten, toerisme)

Optimalisatie functievervulling: maximalisatie van elke functie; rekening houdend met noden van andere functies;
 mix van integratie van functies en zonerings (= scheiding van functies).

Resultaat: 1m² = 2m² of 3m²

Rol actoren in aankoopbeleid

Denkkader 1

rolverdeling private eigenaars versus verenigingen en overheid obv professionaliteit, interesse en kostprijs

b.v. heideterreinen, schrale graslanden, ...

instrumenten om te sturen in (mogelijke) rol private eigenaars in beheer:

- ondersteuning via bosgroepen
- vorming: INVERDE
- subsidies
- inkomsten uit Economische 'exploitatie'

rolverdeling verenigingen versus overheid

- beide instanties: hoge professionaliteit
- verplichting tot optimale functievervulling van de terreinen
 - * bij verenigingen: minder traditie in meekoppeling van ED; wel opbrengsten in "toerisme" (inkomsten ten goede van derden)
 - * bij overheid: wel traditie meekoppeling ED via houtverkoop
- vroeger complementariteit op schaalniveau
 - * verenigingen: versnipperde terreinen aaneenrijgen
 - * overheid: grotere complexen
 - . momenteel grotendeels achterhaald (b.v. de Merode, ...)

Rol actoren in aankoopbeleid

Denkkader 2

- voor verenigingen: mobilisatie vrijwilligers belangrijk criterium om in gebied actief te zijn
- overheid: meer en meer focus op meekoppeling met SD:
 - * maatschappelijke noden en politiek draagvlak.
 - * nodig voor 'input' van middelen.

**belangrijk criterium voor elke beheerder is 'minimum areaal':
met minimum aan kost maximaal resultaat**

- belang van afspraken over perimeters / visiegebieden
- opportuniteit van 'voorkooprecht'

bijkomende functies (Horst – Koninklijke Schenking)
rol van de overheid

Rol actoren in aankoopbeleid

terreintype		private eigenaars	verenigingen	overheid
ND	M		X X X	X X X
	O	X		
ND + SD	M	X	X X X	X X X
	O	X X X		
ND + SD + ED	M		X X	X X X
	O	X X X		
Extra D		X X	X X	X X

